

Beginnen... Over Sociologos, het nieuwe Tijdschrift voor Sociologie

De berichten over het einde van het *Tijdschrift voor Sociologie* waren enigszins voorbarig. Een nieuwe redactieploeg nam het initiatief om het tijdschrift een doorstart te geven. Die ploeg oordeelde dat het tijdschrift te belangrijk is om zomaar te verdwijnen. Het vormt sinds 1981 het uithangbord van de Vlaamse sociologie, publiceert originele onderzoeksbijdragen en beschrijft en analyseert ontwikkelingen in de Vlaamse samenleving.

De vraag wordt wel eens opgeworpen of dat nog wel nodig is: een Nederlandstalig tijdschrift, voor en door de Vlaamse sociologengemeenschap. De nieuwe redactieploeg meent dat die nood vandaag nog net zo groot is als in 1981. Sociologen doen onderzoek over de samenleving waarvan ze zelf deel uitmaken. Daardoor verwerven ze inzicht in die samenleving en zijn ze het die samenleving verplicht die kennis te delen. Als sociologen zich opsluiten in academische periodieken die geen band meer hebben met die samenleving, dan verliezen zij – en daardoor ook de sociologische tijdschriften waarin ze publiceren – hun bestaansrecht.

Onder de naam *Sociologos* gaat het *Tijdschrift voor Sociologie* dus gewoon door. In essentie verandert er niets. De nieuwe ploeg wil een academisch tijdschrift blijven maken. Dat betekent dat we kiezen voor een tijdschrift dat functioneert op basis van een systeem met referees. We zullen ook actief kopij werven: mensen van wie de redactie oordeelt dat ze een potentieel waardevolle bijdrage kunnen schrijven, zullen gevraagd worden dat te doen. Er is immers te veel boeiend sociologisch onderzoek dat begraven wordt, hetzij in rapporten aan opdrachtgevers, hetzij in zeer gespecialiseerde internationale tijdschriften die enkel binnen de specifieke gemeenschap van de desbetreffende deeldiscipline worden gelezen.

Sociologos moet een beeld geven van wat sociologen in Vlaanderen bezighoudt. *Sociologos* moet interessant zijn voor de bredere sociologische gemeenschap: sociologen in de universiteiten, sociologen die in hogescholen werken, in het beleid of in sectoren waar ze nog maar (heel) weinig met hun vakgebied in contact komen. *Sociologos* moet er voor al die groepen zijn. De sleutelwoorden zijn dan ook leesbaarheid en relevantie. De standaard die we hanteren is: kan de auteur zijn of haar verhaal zo brengen dat het niet alleen de kennis van de vakspecialisten, maar ook die van de geïnteresseerde socioloog, wat ook zijn of haar professionele status is, verrijkt? *Sociologos* moet het forum zijn waar kwesties aan bod komen die de brede sociologische gemeenschap aangaan. Dat kunnen kwesties van specifiek sociologische aard zijn, ontwikkelingen in de academische of de beleidsgemeenschap, maar ook maatschappelijke kwesties die voor sociologen relevant zijn.

Dat heeft niet alleen implicaties voor de stijl, maar ook voor de format. Wat de stijl betreft, willen we auteurs uitdagen: we willen hen vragen hun verhaal zo te brengen dat mensen het ook willen en kunnen lezen. Uiteraard houden we nauwgezet in het oog of wat wordt beweerd ook methodologisch klopt, maar er is een punt waarop methodologische fijnslijperij ten koste gaat van de toegankelijkheid van de tekst. Wat de format betreft, zien we een tijdschrift waarin de lezer verschillende soorten bijdragen kan verwachten.

Elk nummer bestaat minstens uit een drietal bijdragen uit deze vier categorieën:

- *onderzoekspapers*: gebaseerd op origineel onderzoek, relevant voor het brede veld van de sociologen. Dat kunnen ook methodologische of theoretische bijdragen zijn, die een verbreding van de wetenschappelijke kennis in het domein van de sociale wetenschappen tot doel hebben;
- *beleidsgerichte papers*: gebaseerd op beleidsonderzoek, interessant voor het brede veld van de sociologen;
- *overzichtsartikelen*: bijdragen die een overzicht bieden van de stand van zaken, van ontwikkelingen of trends in bepaalde domeinen van de sociologie;
- *con-tekst*: diepgravende interviews met invloedrijke sociologen uit binnen- en buitenland.

Het tijdschrift wordt aangevuld met een aantal bijdragen uit de volgende categorieën:

- *onderzoeksnota's*: kortere artikelen over opmerkelijk nieuw onderzoek of over nieuwe theoretische of methodologische ontwikkelingen (in de sociologie of in voor sociologen relevante disciplines);
- *essays*: een reflectie vanuit sociologisch perspectief of voortbouwend op sociologische inzichten;
- *boekbesprekingen*: reviews van recente uitgaven of heruitgaven van klassieke wetenschappelijke boeken in het domein van de sociale wetenschappen;
- korte samenvattingen van *nieuwe doctoraten* in de sociologie, verdedigd aan de Vlaamse universiteiten;
- *discussies*: twee of drie mensen worden uitgenodigd een standpunt in te nemen ten aanzien van voor het brede veld van sociologen belangrijke ontwikkelingen of gebeurtenissen;
- *reacties* op in het tijdschrift gepubliceerde bijdragen;
- sociologen over een *actueel maatschappelijk thema*: korte bijdragen waarin een socioloog specifiek sociologische duiding geeft.

Het *Tijdschrift voor Sociologie* gaat dus gewoon door, onder een nieuwe naam – *Sociologos. Tijdschrift voor Sociologie* – en met een nieuwe lay-out. Het is dus toch een beetje een nieuw begin.

“Beginnen” is meteen ook de rode draad doorheen een aantal bijdragen in dit dubbele nummer. We openen met een veelbelovende jonge sociologe. Laura Van den Broeck

won met haar masterscriptie de prijs van de Vereniging voor Sociologie. Haar bijdrage, “Zakgeld, echtscheiding en macht van het kind: een ruilttheoretische invalshoek”, is de samenvatting van die bekroonde scriptie. Suzana Koelet en haar medeauteurs buigen zich in “Gezinsverplichtingen in de vroege arbeidsloopbaan: Werk- en gezinstrajecten van jongvolwassenen in Vlaanderen” over de situatie van de nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Walter Weyns heeft het in “Saint-Simon, Comte en de waan van het positivisme” over de begindagen van de sociologie, maar vooral over de hedendaagse hegemonie van het positivisme.

Eén van de nieuwe genres waarvoor we plaats ruimen is dat van het interview: een diepgaand gesprek met een socioloog over diens werk. Dieter Vandebroeck bijt de spits af met een gesprek met de Amerikaanse socioloog Neil Fligstein. Die publiceerde recent, met zijn collega Doug McAdam, *A Theory of Fields*, waarin ze aan de hand van de veld-theorie de sociale constructie van maatschappelijke settings bestuderen.

Sociologos kiest ervoor verschillende soorten bijdragen te publiceren. Zo is er in dit nummer een essay van Dick Houtman over sociologie en levensbeschouwing en meer specifiek over de blinde levensbeschouwelijke vlek van de sociologie. Hanne De Preter geeft kort de hoofdlijnen weer van haar recent verdedigd proefschrift over pensioeringstiming in Europa. Djiwo Weenas bespreekt twee recente boeken van Jan Blommaert over superdiversiteit. Heel bijzonder is de bijdrage van Mark Elchardus. In het allereerste nummer van het *Tijdschrift voor Sociologie* verscheen van hem een artikel over patronage. We vroegen hem dat artikel te herlezen en te reflecteren op wat hem toen bij het schrijven dreef en hoe zijn denken over dat thema sindsdien is geëvolueerd. Ook in volgende nummers zullen we regelmatig zo’n terugblik publiceren. We menen dat dit een bijzonder interessante manier is om een auteur en een tekst beter te leren begrijpen.

Samenvattend: het *Tijdschrift voor Sociologie* is springlevend en gaat voortaan door het leven als *Sociologos. Tijdschrift voor Sociologie*. Een Nederlandstalig tijdschrift, voor en door de Vlaamse sociologengemeenschap.

Namens de nieuwe redactie,
Patrick Stouthuysen